

Recolzament Projecte Natura

Pàgines filles:

- Recull estudis i articles
- Avaluació Toxicològica de les substàncies químiques utilitzades a l'Escola Montseny
- Estudi de la ventilació a l'escola Montseny
- Valoració PN (DAFO) 2022-23

Contingut d'aquesta pàgina:

- DOCUMENT RESULTANT (amb la proposta pel curs 2020-2021):
- RECERCA PER A FER EL DOCUMENT RESULTANT ANTERIOR
  - Llabor de text dirigit a l'equip docent
  - Proposta pel curs vinent
- TEMES CONCRETS (pel recolzament del Projecte Natura)
- Annex

DOCUMENT RESULTANT (amb la proposta pel curs 2020-2021):

Propostes Per Aprofundir En L'Educació En La Natura 2020 Final

RECERCA PER A FER EL DOCUMENT RESULTANT ANTERIOR

Llabor de text dirigit a l'equip docent

Els beneficis del contacte amb la natura són coneguts, també per les criatures. L'educació a la natura és un tàndem que funciona tal com s'ha vist en les escoles de bosc o escoles mixtes (combinació d'aula convencional i exterior) que treballen amb aquesta metodologia. El medi natural esdevé una aula d'aprenentatge molt estimulante a tots els nivells de la persona i, permet per tant, un desenvolupament integral sobretot durant la infància.

La nostra escola té la natura com a eix transversal i està compromesa en incloure l'aprenentatge a l'exterior dins la seva activitat. L'entorn privilegiat que té l'escola dins de la ciutat de Barcelona propicia activitats a l'exterior envoltades de natura.

La situació que ens toca viure ha sacsejat el sistema educatiu. D'avui per demà ha trencat el nostre dia a dia i, per ara, sembla que no tornarem a l'escola tal com la coneixíem. Des de la comissió Natura ens sembla una oportunitat per potenciar aquesta mirada a l'exterior i explorar l'entorn de l'escola obrint-la de bat a bat per caminar cap a una escola de natura, combinant els aprenentatges a l'aula amb els de l'exterior.

Sabem que estem en consonància amb l'equip docent de l'escola en aquest sentit i volem fer arribar la nostra disposició per poder donar un cop de mà en allò que calgui: en el plantejament de la proposta o en la seva execució si és que calen mans. Entenem que és un moment molt complex i les directrius a seguir molt canviants.

Proposta pel curs vinent

- Creiem que és el moment oportú per a aprofundir en "l'educació en la natura".
- Estudis científics i experiències vitals validen completament els beneficis d'educar-se i viure en la natura.
- Creiem que el desenvolupament del Projecte Natura de l'escola, ha de potenciar més les sortides dels infants a la natura (la manca de recursos de l'escola pública és un dels factors que no ho fa possible) Educar en la naturalesa, té importants beneficis per al desenvolupament, el benestar i la salut de la infància, sobretot en les etapes inicials, és a dir, és perfecte per una escola de primària, i ha de ser una experiència

- enriquidora per l'escola pública (que ha de ser diversa)
- Si sorgeix la obligatorietat de desdoblament de les aules per a reduir les ratios a les aules, o la limitació del contacte de diferents grups, aprofitar l'entorn natural facilitaria el compliment dels requisits.
  - La intenció és col·laborar amb l'escola per a desenvolupar la proposta, per tal que sigui una proposta perfectament assumible per l'escola i les famílies, i sigui completament avantatjosa pels infants i les mestres.
  - L'entorn de l'escola Montseny facilita que aquesta experiència sigui possible, no ha de ser contradictori amb l'assoliment de les competències bàsiques, ans el contrari, un entorn natural facilita aquest assoliment. L'*outdoorlearning* està contemplat en el projecte pedagògic que està desenvolupant l'escola.
  - Tenim una oportunitat immillorable per revisar el sistema educatiu, com?? Renaturalització de l'escola. Volem que la nova educació camini de la mà de la natura, pel bé dels nens i dels joves.
  - L'educació a la natura és un tàndem que ha funcionat de manera molt eficaç al llarg de la història i que malauradament s'ha perdut de vista. La nostra vida està molt allunyada de la natura, i prova d'això és la situació en la que ens trobem en aquests moments.
  - No només s'apren en una aula.
  - La natura esdevé l'aula d'aprenentatge per excel·lència, el model de l'escola del demà. Garanteix un aprenentatge vivencial, permetent als nens i joves integrar el que els passa i no només reproduir models.
  - El joc a la natura en un terreny irregular amb múltiples materials estimula la imaginació, el llenguatge, la creativitat i la motricitat.
  - "Si observes, coneixes; si coneixes, estimes; si estimes, protegeixes" (Jordi Sabater Pi).
  - Molts pedagogs i pensadors consideren l'educació a la natura com una possibilitat educativa a cuidar i potenciar. Si més no, combinar aula i natura (una aula a l'aire lliure plena de riquesa i diversitat).
  - La infància és una etapa crucial en el creixement de l'ésser humà, són llavor, són natura.
  - És important també tenir present que de ben segur que les escoles de la natura que hi han a Catalunya en l'actualitat podrien complementar i assessorar als equips dels coles "convencionals". De quins recursos naturals disposem i com podríem aprofitar-los de la millor manera.
  - Com a reflexió última, fa més de 100 anys s'inaugurava a Barcelona (8 de maig de 1914), la primera Escola del Bosc dirigida per Rosa Sensat. Una escola concebuda a l'aire lliure. Es va plantejar aquesta escola per un tema sanitari, els nens de Barcelona a principis del segle XX patien moltes malalties, sobretot pulmonars i de caire respiratori, per les fabricques que hi havia al centre de la ciutat. I ara de fet, ens estem plantejant el mateix per una emergència sanitària.
  - A nivell pràctic una proposta per fer el desdoblament podria ser: la meitat de la classe a l'Aula i l'altra meitat al Bosc. Al dia següent és fa un canvi i així tot l'alumnat fa les mateixes coses, però diferents dies. Això ho hem aplicat, en part, al projecte Aula Viva a l'escala Llorers amb bons resultats.
  - Del Projecte de Direcció (2017-2021) de l'escola (pàg.40-41): ... d'acord amb el Decret 119/2015, de 23 de juny d'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària. Aquest mateix decret afirma que "la recerca i l'aprofitament eficient dels recursos que ofereix l'entorn més proper, així com l'establiment de sinergies positives entre l'escola i aquest entorn, han de facilitar els aprenentatges proposats en el currículum (pàg. 2)", afirmació que resumeix el cor i l'ànima del nostre Projecte Natura.

Proposem que des de ben petits s'aprofiti l'espai forestal del voltant del col·legi per estudiar de forma sistemàtica la natura present.

- Aquest estudi sistemàtic es realitzaria fent servir una aproximació multi-disciplinària que implicaria que els d'identificació i descripció dels éssers vius i dels elements que constitueixen el paisatge fent servir les diferents llengües oficials (evitant noms científics i tecnicismes innecessaris) i realitzant una descripció treballant el vocabulari (colors, textures, formes, etc) indicant en la descripció tant elements quantitius com geomètrics.
- Tota aquesta descripció es podria anar emmagatzemant de forma sistemàtica (p. ex. en una llibreta) junt amb la compilació de mostres si s'escau.

- Això permetrà que els alumnes adquireixin un coneixement de l'entorn geogràfic immediat la qual cosa crec que fins ara no ha tingut en compte el sistema educatiu actual.
  - Conèixer l'entorn geogràfic i ser sensible al paisatge és quelcom essencial si volem que les noves generacions duguin a terme els canvis per protegir el medi ambient que s'hauran de realitzar si es vol que la humanitat arribi al s. XXII. També permetrà treballar el vocabulari i fer reviure la riquesa lèxica tant en el català com el castellà, dues llengües en decadència.
  - Per exemple: l'aladern, un arbust comú del sotabosc mediterrani molt abundant al bosquet dels voltants de Can Turull, treballar la seva nomenclatura i descripció amb altres idiomes mediterranis i amb l'anglès i entendre quin és el seu rol en l'entorn, és pot fer de ben petits. Noms com aquests probablement els coneixien els nostres avis però nosaltres ja no els coneixem. Les mestres poden anar equipades amb smartphones equipats amb app que permeten reconèixer els elements a partir de fotos (p. ex plantes, núvols, etc). Exemples d'apps a l'Annex de sota:

TEMES CONCRETS (pel recolzament del Projecte Natura)

- Aula de Ciències
- Borsa de famílies (per a les sortides a l'hort o bosc, ...)
- Naturalització del PATI de l'escola (Resultat del procés de transformació del pati, fet en els darrers cursos)
- Sostenibilitat i defensa del Planeta
- Agroecologia i sobirania alimentària
- La importància de les abelles
- Reconeixement de les plantes, arbres de l'entorn. Mapeig dels boscos de l'entorn.
- Propostes per plantar espècies que ajudin a minvar les conseqüències del canvi climàtic.
- Les llavors

Annex

APPS de telèfons intel·ligents per ajudar amb el reconeixement d'espècies:

- Tota mena d'organismes (Plantes, Animals, Bolets, ...)
  - iNaturalist^[1] (Android, iPhone)- vinculada a ciència ciutadana, rebre opinions experts, compartir amb amigats catalans
- Plantes:
  - ArbolApp (CSIC)^[2] Per a Android, gratuïta, no necessita connexió a la xarxa.
  - PlantNet Plant Identification^[3] (Android, iPhone, Web)
- Bolets:
  - Mushroom Identify - Automatic picture recognition^[4] (Android, iPhone, Web)

INFÀNCIA I NATURA, llavors i reflexions educatives després de la COVID19- xerrada online del 20/6. Notes i apunts: Infància i Natura són els dos tresors que tenim.

Repensar l'escola després del COVID -> un aprenentatge més vivencial, competencial i de qualitat per als nostres infants.

Les i els Mestres tenen una responsabilitat vers als infants, sortir a la natura a investigar per trobar oportunitats d'aprenentatge.

La natura que habitem, és la natura que estimem, hem d'estar a diari connectats a la natura. Al setembre haurem d'habitar altres espais educatius, patis, espais fora dels murs de les escoles, parcs, jardins, boscos, ...

Revolucions diàries que marcaran els anys vinents, escoles a l'aire lliure, tornar a la natura.

La natura és un llibre obert a tots els ulls.

Revolucionar l'escola pública, amb contacte amb la natura on els infants i joves seràn els protagonistes.

Infància, què necessita?? Que siguin els protagonistes d'aquesta revolució de mirar cap enfora. Oferir entorns d'aprenentatge més rics, sortir a fóra, tenir un espai viu on els infants puguin desenvolupar-se holísticament. Materials i recursos, donar importància a aquelles coses que ens ajuden en l'aprenentatge, fixant-nos en els 4 elements, provocant una naturalització dels espais educatius:

- Aigua, vincular-la als nostres espais d'aprenentatge, connexió amb la natura. Transformar els nostres espais educatius on els habitants de la natura volguessin venir.
- Terra, mantenir un espai natural silvestre i observar-lo durant tots els cicles de l'any (primavera, estiu, tardor i hivern).
- Aire, mirem a dalt també, mirar a altres dimensions. Buscar recursos, la natura és un espai multisensorial que permet aprenentatges molt vius.
- Foc, impregnem tots els nostres espais d'aprenentatge.

L'educació a la natura és una necessitat, no un luxe.

¿Cómo nos relacionamos con la naturaleza? Toda la presión a la que la estamos sometiendo, estamos destruyendo sus hábitats naturales, estamos invadiendo su entorno, generando un contacto poco natural entre el ser humano y especies salvajes.

Necesitamos un cambio de paradigma, entender la naturaleza como algo intrínseco al ser humano y a nuestras vidas. Tenemos que entender que somos parte de la naturaleza y vivir de sus recursos de una manera racional en la que tenemos en cuenta al resto de seres vivos.

La educación en la naturaleza facilita una mirada pedagógica en la que podemos crear vínculos sólidos y duraderos a través del contacto directo con ella.

Si no vivimos la naturaleza, no la podemos amar, conocer y cuidar. Tenemos que proveer de oportunidades de contacto directo con la naturaleza. La naturaleza es una gran maestra, capaz de proveer de bienestar emocional y salud.

Estas oportunidades que se nos presentan tras el COVID, poner en valor la educación en la naturaleza - la ministra Celaá comença a parlar d'aire lliure- vengan para quedarse, con carácter permanente. Es cuidando la naturaleza como tendremos un medio ambiente mejor.

Invertir en formación de los docentes.

---

^[1] <https://www.inaturalist.org>

^[2] <https://play.google.com/store/apps/details?id=com.mo2o.csic.botanic>

^[3] <https://plantnet.org/en/>

^[4] <https://champignouf.com/>